

Türk ve Türk şirketleri tarafınban iştirah olunan buharlı sefa- inin gümrük resminden istisnasına dair olan kanuna iki madde tezyili hakkında 1/706 numaralı kanun lâyihası ve İktisae ve Bütçe Encümenleri mazbataları

T. C.

Başvekâlet

muamelât Müdürlüğü

Şube

Sayı 6/1735

24 - V - 1930

B. M. M. Yüksek Reisliğine

Türkler ve Türk şirketleri tarafından iştirah olunan buharlı sefa-
inin gümrük resminden istisnasına dair olan 20 şubat 340 tarihli ve 418 numaralı kanuna zeylen İktisat Vekâletince
hazırlanan ve İcra Vekilleri Heyetinin 22-V-930 tarihli içtimasında Yüksek Meclise arzı kararlaştırılan kanun lâyihası esbabı mucibesile birlikte takdim olunmuştur.

Muktazasının ifasına ve neticesinin iş'arına müsaade buyrulmasını rica ederim efendim.

Bş. V.

İsmet

Esbabı mucibe

Türk ticareti umumiyesinin ruhu mesabesinde olan deniz ticaretimizin inkişafı maksadile 1340 senesinde vazedilen bir kanun, Türklerin iştirah edecekleri buharlı sefa-
inin beş sene müddetle gümrük resminden muafiyetini temin etmektedir.

Bu kanun iki bin mil vüs'atindeki sahillerimize lâyük bir ticareti bahriye filosu meydana getirmek hususundaki azmin bir delilidir. Nitekim Türk ticareti bahriyesinin inkişafı için 1340 senesinden itibaren başlayan bu teşvikat pek çabuk semerelerini göstermeğe başlamış ve harbi umumiye (69 000) küsur tonilâto ile giren bu harpten (15 000) küsur tonilâto ile çıkan ticareti bahriye filomuzun buharlı kısmı bu gün (170 000) tonilâtoya yakın bir kuvvet iktisap etmiştir.

Fakat yukarıda arzolunduğu veçhile pek vasi sahillerimize lâyük bir ticaret donanmasına malikiyetimiz için daha pek çok emek sarfına ve müsaadatrı mahsusa bahşma mecburuz

Bu gün sair memleketler ve devletler ticareti bahriye filosuna nazaran pek ehemmiyetsiz bir mevkide bulunan ticareti bahriye donanmamızı memleketimizin ithalât ve ihracatını temin edebilecek bir kuvvete isnat için armatörlerden esnafı bahriyeye kadar bütün deniz işlerimizi hi-maye ve teşvika ihtiyaç duymaktayız. bu itibarla berveçhi balâ arzedilen deniz ticaretimizi korumak maksadı ile ilk defa vazedilen salifüzzikir 20 şubat 1340 tarihli ve yalnız buharlı sefa-
inin gümrük resminden muafiyetini muhtevi olan bu kanun hükmünün makabline teşmil edilmek üzere 1935 senei maliyesi gagesine kadar devamı mer'iyetini temin edecek olan merbut kanun lâyihasını takdim ediyoruz .

Lâyihai kanuniyenin birinci maddesi mezkûr 20 şubat 1340 tarihli kanunun birinci maddesinde mezkûr muafiyet müddetinin 1935 senei maliyesi nihayetine kadar temdidi müstelzimidir.

Âtiyen beş sene daha gümrük resmi vermeyecek olan eshabı sefainin bu suretle vapur iştirasına teşvikleri temin edilmiş olacaktır.

Malûmu âlileridir ki sanayii bahriye fevkalâde vukuf ve ihtisasa ve betahsis azîm sermaye cem'i ve iddiharına mütevakkıf olan san'atlardandır.

Memleketimizde daha bir çok seneler vapur inşasının kabil olamayacağı düşünülürse bu gümrük muafiyetinin memleket için hiç bir zararı mucip olmayacağı ve bilâkis memleket menfaatının bu muafiyete mütevakkıf ve mühtağ bulunduğu takdir buyrulur.

Lâyhâi kanuniyenin mezkûr 20 şubat 1340 tarihli kanunun 4 üncü maddesi hükmünün makabline şamil olan 2 inci maddesi ise 1340 senesinden evvel mübayaa edilen ve bir çok müşkilât arasında çalıştırılan vapurların tabi olup henüz tediye edilmemiş olan gümrük resimlerinin aranılmamasını istilzam etmektedir.

20 şubat 1340 tarihli kanuna nazaran yalnız 1340 senesinden itibaren alman vapurlar beş sene müddetle gümrük resminden muafıdır. Halbuki 1340 senesinden itibaren alman vapurların gümrük resminden muafiyeti için varit olan esbabın daha evvel alınan ve fakat gümrük rûsumu el'an tediye edilmemiş olan vapurlar hakkında da evleviyetle varit olacağı tabiidir. Aksi takdirde 1340 dan sonra deniz ticaretine başlayan eshabı merakibe 1340 dan evvel deniz ticaretine başlayanlar aleyhine bir nevi imtiyaz verilmiş olacaktır ki ruh ve mevzuu kanuna nazaran bunun da varit olmayacağı şüpheşizdir.

Binaenaleyh 20 şubat 1340 tarihli kanuna her nasılsa derecedilmemiş olan bu müsaadekârlığın halen kabulile aradaki başkâlığın izalesi muvafık görülmüştür. Lâyhâi kanuniyenin üçüncü ve dördüncü maddeleri ise merasimi kanuniyeden ibarettir. Binaenaleyh kuvvetli bir Türk ticaret filosunun teminine teşvik için bu müzeyyel lâyhâi kanuniyenin bir an evvel iktisabı mer'iyetine müsaade buyrulması müsterhamdır efendim.

İktisat Encümeni mazbatası

T. B. M. M.

İktisat Encümeni

Karar No. 16

Esas No. 1/706

29 - V - 1930

Yüksek Reisliğe

Türkler ve Türk şirketleri tarafından iştirâ olunan buharlı sefainin gümrük resminden istisnasma dair olan 20 şubat 1340 tarihli ve 418 numaralı kanuna müzeyyel kanun lâyhâsi İktisat Vekili Beyin huzurile tetkik ve müzakere olundu.

Lâyhâ iki muhtelif hükmü ihtiva eylemektedir:

Birincisi, hariçten Türkler tarafından satın alınacak olan buharlı gemilerin gümrük resminden muafiyetine dair bulunan 1340 tarihli kanunun haziranda hitama eren müddetinin beş sene daha temdidi; ikinci ise 1340 senesinden evvel almıptahenüz gümrüğü verilmemiş olan vapurlara da muafiyet hükmünün teşmilidir.

Hükûmetin esbabı mucibesinden mufassal bir surette anlaşıldığı veçhile pek geniş sevhale malik olan memleketimizde hem deniz ticaretinin inkişafı ve hem de millî müdafaanın tahtı teminde bulundurulması için ticareti bahriye filomuzun lâyık veçhile çoğatılması ve bunun için de Hükûmet tarafından icap eden himaye ve teşvik usullerinin vaz'ı iktiza etmektedir. Filhakika 1340 senesinde Meclisi Âlice kabul olunan 418 numaralı kanunla Türkler ve Türk şirketleri tarafından alınan buharlı sefainin gümrük resminden muaf tutulmak suretile matlup gaye düşünülmüş isede bu kanunun hükmü 1929 senei maliyesi gayesinde hitama ereceğinden bu müddetin yukarıda arzolunan esbaba binaen bir müddet daha temdidi Encümenimizce de muvafık görülmüştür.

418 numaralı muafiyet kanununun mevkiî meriyete vaz'ı dolayısıyla vaki olan istifadenin kanunu mezkûrun makabiline şumulü olmaması hasebile bir kaç gün evvel getirilen sefaine teşmil

edilmemesi siyanen muhtacı teşvik olan Türk armatörlerine ayrı ayrı muamele yapmak ve. 1340 dan sonra deniz ticaretine başlıyanlar hakkında bir nevi imtiyaz bahşetmek demek olacağından bu ikiliğin önüne alınması da Encümenimizce faydeli addedilmiştir.

İşte bu esbap ve mütaleaya binaen Encümenimiz kanun lâyihasının aynen kabulüne karar vermiş ve havalesi mucibince Bütçe Encümenine tevdi edilmek üzere Yüksek Reisliğe taktim kılınmıştır.

İk. En. Reisi	M. M.	Kâtip	Âza	Âza	Âza	Âza
Burdur	Mardin	Zonguldak	Çorum	Manisa	Mardin	Konya
<i>Mustafa Şeref</i>	<i>Ali Rıza</i>	<i>Hüsnü Rıza</i>	<i>Zıya</i>	<i>Yaşar</i>	<i>Nuri</i>	<i>A. Hamdi</i>
Âza	Âza	Âza	Âza	Âza		
Istanbul	Ş. Karahisar	İzmir	Yozgat	<i>M. Rahmi</i>		
<i>A. Hamdi</i>	<i>İsmail Hüseyin</i>	<i>Tahsin</i>				

Bütçe Encümeni mazbatası

T. B. M. M.

Bütçe Encümeni

M. 144

Esas No. 1/702

7

7/VI/1930

Yüksek Reisliğe

Türkler ve Türk şirketleri tarafından iştirah olunan buharlı sefaının gümrük resminden istisnasına dair olup 20 şubat 1340 tarih ve 418 numaralı kanuna zeyl olmak üzere tazim edilen kanun lâyihası ile İktisat Encümeni mazbatası İktisat Vekili Şakir Bey hazır olduğu halde tetkik ve müzakere olundu.

Deniz ticaretimizin inkişafında faydası görülmüş olan 20 şubat 1340 tarihli kanunun haziranda biten hükmünün beş sene müddetle temdidi Encümenimizce muvafık görülerek birinci madde aynen kabul olunmuştur. 20 şubat 1340 tarihli kanunun neşrinden evvel satın alınmış vapurların tahakkuk etmiş gümrük resimlerinin affına dair olan ikinci maddemuvafık görülmiyerek tayedilmiştir. müstacelen müzakere edilmek üzere Umumî Heyetin tasvibine arz olunur.

Bütçe En. Rs.	Reis Vekili	M. M.	Aydın	Budur	Diyarbakir
Istanbul	Bursa	G. Antap	Mühendis		
<i>Fuat</i>	<i>Muhlis</i>	<i>Remzi</i>	<i>Mitat</i>	<i>Vahit</i>	<i>Rüştü</i>
Erzurum	Elaziz	İsparta	Konya	Niğde	
<i>H. Aziz</i>	<i>H. Tahsin</i>	<i>Mükerrem</i>	<i>Kâ. Hüsnü</i>	<i>Faik</i>	

Hükümetin teklifi

Türkler ve Türk şirketleri tarafından iştirak olunan buharlı sefaînin gümrük rüsumundau istisnasına dair olan 20 şubat 340 tarihli ve 418 numaralı kanuna müzeyyel kannn lâiyhası

MADDE 1 — 20 şubat 340 tarihli ve 418 numaralı kanunun 1 inci maddesinde mezkûr muafiyet müddeti 1935 malî senesi nihayetine kadar temdit edilmiştir.

MADDE 2 — 20 şubat 340 tarihinden evvel Türkler ve Türk şirketleri tarafından iştirak edilmiş sefaînden dolayı eshabına zimmet tahakkuk ettirilen ve henüz tahsil edilme-miş olan gümrük rüsumu affedilmiştir.

MADDE 3 — İşbu kanun neşri tarihinden muteberdir.

MADDE 4 — İşbu kanunun icrayi ahkâmına İktisai ve Maliye Vekâletleri memurdur.

22-V-930

Bş. V. Ad. V. M. M. V. Da. V.

İsmet M. Esat M. Abdülhalik Ş. Kaya

Ha. V. Ma. V. Mf V. Na. V.

Dr. T. Rüştü Ş. Saracoğlu Cemal Hüsnü Recep

İk. V. S. İ. M. V.

Şakir Dr. Refik

Bütçe encümeninin tadili

Buharlı sefaînin gümrük resminden istisnasına dair kanun lâiyhası

MADDE 1 — 20 şubat 1340 tarih ve 418 numaralı kanunun birinci maddesinde mezkûr muafiyet müddeti 1935 malî senesi nihayetine kadar temdit edilmiştir.

MADDE 2 — Bu kanun neşri tarihinden muteberdir.

MADDE 3 — Bu kanunun hükümlerini icraya Maliye ve İktisat Vekilleri memurdur.